

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De ritu concionandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

sis oculos perpetuò proponet tanquam in aduerso pariete Christum Dominum in maiestate iudicantem: qui ab se quoque iam iam villicationis rationem depolcat.

Post concionem verò, prout ratio valetudinis tulerit, antequam cibum capiat, paulisper orabit: sicque quos progressus concionando facere cepit, eos orando profectur: & sic deinceps adiuuabit perpetuo opere sanctitatis, ac voce virtutis.

De ritu concionandi.

SACRAM concionem intra Missarum solennia, euangelio scilicet recitato haberi, antiqui instituti est.

Id igitur seruabitur non solum ab Episcopo, paroco, animarumve curatore, aut sacerdote Missam celebrante, sed à quocunque alio concionaturo, etià qui tunc celebrat ibi.

Episcopus in Missæ solennis sacrificio concionem habebit, mitra, episcopaliq; sacro omni vestitu indutus.

Ministros sacris indumentis vestitos sibi concionanti ab utroq; latere assistentes adhibebit, ex veteri canone septem, vbi potest; sin minus, pauciores.

Ministram præterea pluuiali indutum; qui à latere sinistro baculum pastorale ante se sustineat.

In Missæ sacrificio non solenni cum concionatur, vtetur stoto Missæ vestitu, mitra, baculo, & ministris saltem duobus superpelliceo indutis: q; si canonici sunt, canonicali chori vestitu induentur.

In alia actione quàm in Missæ sacrificio, aliove tempore, pluuiale, mitram, baculumq; adhibebit, & duos pluresve ministros sibi assistentes arbitrato suo, prout actio solennis, & frequentia populi, & ecclesiæ vbi concionatur, ratio postulat.

Qua etiam in actione cappam episcopalem, & stolam potius quàm pluuiale & mitram adhibeat licet, & duos item sibi assistentes, superpelliceo, aliove chori habitu indutos; & duos præterea ministros, vnum qui pastorem baculum, & alterum qui mitram à dextero latere teneat.

In actione minus solenni, in ecclesiæ non insigni, rochetto, & mozera vtetur,

stola adiuncta, adhibitis etiam assistentibus & ministris vt supra cum insignibus episcopalibus.

Sed in omni alia functione, præterquàm in Missæ sacrificio, triplici hæc indumentorum ratione prout maluerit, vtetur; ita vt modò pluuiale, modò cappam episcopalem, modò rochetum mozeramq; cum stola induat, pro temporis, loci, personarumve ratione.

Si quando ex tempore vsu venerit vt concionetur, vbiq; etiam sine stola gregem suum verbo Dei, salutaribusq; monitis pascet.

In ecclesiæ cum concionatur, id munus obibit sedens in medio altari in faldistorio, aut in sede loco eminentiori collocata, aut in cathedra episcopali; aut etiam suggestum, ambonemve ascendet: vbi itidem sedens concionem habebit, mitra item, cæterisq; vt supra pro ratione adhibitis.

Si in oratorio, aliove loco concionem habebit; de suggestu, si vllus est, aut de sede aliquanto altius collocata concionabitur.

De libro etiam vbiq; concionetur licet ad præscriptum concilij prouincialis quarti; ita vt vel ipse, vel Archidiaconus, aliusve quæ maluerit, ei per clausulas sacra scripturæ verba distinctè de libro pronunciet, quæ ipsa deinceps ordine sigillatim explicet.

Parochus autem animarumve curator, qui inter Missarum solennia concionem habet; aut in altari ab epistolæ latere capite aperto concionando stabit; aut opportunius suggestum ascendet: vt facilius (præsertim cum populus frequens conuenit) ab omnibus exaudiri possit.

Quo in loco capite aperto erit, & stabit, aut sedili inhærebit, casula dum concionatur indutus vel exutus, prout maluerit.

Alius verò sacerdos, cum non celebrat, inter Missarum solennia concionaturus, non in altari sed de suggestu concionem habebit.

Quod si parochus animarumve curator, aut alius sacerdos, aliquando intra Missarum solennia, quæ alter sacerdos celebrat, aut alio tempore quàm in Missa concionatur; ad eius muneris functionem

rem

nem superpelliceo & stola utetur.
At vero Regularis qui parochus non est,
stola & superpellicei loco, vestitum ad-
hibebit, qui ex regula prescripto in
choro ad diuinorum officiorum celebri-
tatem adhibetur.

Diaconus si quando ex facultate permis-
sa concionatur, superpelliceo etiam ute-
tur, & stola in transfertum ducta.

Si praeterea parochus, aliusve concio-
nator, in Oratorio, aut Sacello, alibiue
concionem habiturus est, ubi suggestus
nullus sit: priorem decentioremve locum
ibi deliget, vnde concionetur.

Poterit autem idem parochus aliquan-
do, cum ita expedire viderit, concionan-
do libro euangeliorum vti: de quo libro
ipse sacra verba per clausulas & senten-
tias distincte pronuntiabit; tum ordine
agillatim explicabit.

Quibus temporibus concionandum est.

PRÆDICATIONIS munus,
nullo neque tempore, neque loco sibi
Christus Dominus praefiniuit: neque
Apostoli item, qui omni loco, omni-
tempore sacrosanctum euangelium dis-
seminarunt.

Huncque praedicandi morem sanctissimi
viri, Dominicus, Franciscus, & Vicen-
tius secuti sunt: qui vel in ipsis agris con-
ciones habuisse dicuntur.

Cum igitur vel temporibus, vel loci oppor-
tunitas tulerit, non solum in ecclesia (qui
locus praedicationis proprius est) sed
vbique, omni-que tempore sacra concio-
ne populus Dei pascendus erit.

Quamobrem Episcopus in primis obla-
ta sibi occasione, semper, & vbique gre-
gem suum verbo Dei salutaribusque do-
cumentis pascet pro munere suo pasto-
rali: cum eius & dicta & facta, quasi per-
petuam quandam praedicationem mini-
strare praebere debeant.

Omnibus autem saltem Dominicis,
& solennibus diebus festis, in Quadra-
gesimaque & Aduentu quotidie, aut sal-
tem tribus hebdomadae diebus, quemad-
modum oecumenica Synodus Tridenti-
na sanciuit, sacras scripturas, diuinamque
legem annuntiabit: & alias, quotiescun-
que id opportunè fieri posse iudicauerit.

de R. 24. c. 4.
de refor.

Idem officium praestabit in sacris qua-
tuor temporibus, scilicet anni solennita-
tibus, supplicationibus solennibus, iubi-
lei indulgentiaeue celebritatibus, in sy-
nodolibus actionibus, in omni sacrame-
torum administratione, in omni-que con-
secratione & benedictione solenni, & in
omni denique munere episcopalis fun-
ctione, quae mysterij quod agit explica-
tionem postulare videatur.

Quo in pascendi munere vsque adeo di-
ligens erit, vt si quando episcopum qui
aliunde venerit, hospitio exceperit; hanc
etiam occasionem nactus, eum eo agat,
vt concionem populo habeat: id quod
ex Clementis Pontificis & martyris co-
stitutione in concilio prouinciali quin-
to cautum est.

Parochi vero, omne quae annuarum
rurales itidem omnibus Dominicis,
& solennibus diebus festis, & in quadra-
gesima aduentuque diebus singulis, aut
bus saltem quibus episcopus iusserit, ex
Tridentina sanctione, & prouinciali de-
creto, verbo Dei populum pascant.

Cum item quatuor ieiuniorum tempo-
ra, aduentus Domini, septuagesima, &
anniuersariae Domini solennitates in-
stant; idque constitutis aliquot ante die-
bus, ad praescriptum concilij prouincia-
lis tertij.

Idem praesent, quoties sacramenta mi-
nistrabunt, idque praesertim catechismo
Romano.

Ijs etiam diebus, cum proximè sacrame-
tum Confirmationis ab Episcopo mini-
strandum erit, ac praesertim de eo sacra-
mento; quò populus ad illud religiose su-
scipiendum instructior accedat.

Id ipsum etiam agere non omittent, est
aliquae statae processiones, vel aliae sup-
plicationes ob publicam causam extra
ordinem indictae agentur.

Cum iubilaeum item celebratur.
Quo praeterea die vel exequias agent,
vel ad ium benedictionem, vel alterius
rei benedicendae, vel piz societatis in-
stituendae, vel cuiusvis rei agendae, quae
parochi sacerdotisve officium attingat,
munus aggredientur.

Nemo autem praeter parochum ani-
marumve curatorem, cuiuscunque ordi-
nis sit, aut quocunque loco concionetur,

Tit. de epi-
scopo. p. 10

Vt supra.

Tit. quod et
concionatur.
petr. p. 88